

РІШЕННЯ № 172

Щодо роз'яснення деяких питань, пов'язаних з реалізацією права адвоката на звернення з адвокатським запитом

«13» жовтня 2018 року

м. Сваліява

Рада адвокатів України, керуючись статтями 24, 26, 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність, Положенням про Раду адвокатів України, **вирішила:**

1. Затвердити роз'яснення щодо деяких питань, пов'язаних з реалізацією права адвоката на звернення з адвокатським запитом (додається).
2. В.о. Секретаря Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити заявника, а також на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

[підпис]

Л.П. Ізовітова

В.о. Секретаря Ради адвокатів України

[підпис]

І.В. Колесников

**Щодо деяких питань, пов'язаних
з реалізацією права адвоката на
звернення з адвокатським запитом**

До Ради адвокатів України звернулась голова Комітету медичного і фармацевтичного права та біоетики Національної асоціації адвокатів України Сенюта І.Я. від 06 червня 2018 року № 12/06-18 з проханням роз'яснити питання щодо гарантій прав адвокатів при поданні адвокатських запитів для отримання персональних, а саме медичних, даних про своїх клієнтів.

Рада адвокатів України, розглянувши та дослідивши матеріали зазначеного звернення, врахувавши пропозиції, зауваження та доповнення членів Ради адвокатів України, керуючись Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про ордер про надання правової допомоги та порядок ведення реєстру ордерів, затвердженим рішенням Ради адвокатів України № 36 від 17.12.2012 р., із змінами та доповненнями, в межах компетенції, зазначає про таке.

- 1. Чи при поданні адвокатського запиту про отримання копій медичної документації, інформації, яка становить лікарську таємницю і є інформацією з обмеженим доступом, слід додатково до копій свідоцтва та ордера долучати ще якісь інші документи, зокрема згоду на обробку персональних даних клієнта?*

Відповідно до ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», до адвокатського запиту додаються посвідчені адвокатом копії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, ордера або доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги. **Вимагати від адвоката подання разом з адвокатським запитом інших документів забороняється.** Відтак, з огляду на пряму вказівку Закону, не потрібно долучати до адвокатського запиту жодного іншого документа, ніж зазначено в законі. Також слід наголосити, що, відповідно до ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», одним із дисциплінарних проступків адвоката є розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення.

Водночас, за бажанням адвоката та визначеної ним доцільності, а також за умови дотримання при цьому наведених норм законодавства, до запиту можуть долучені інші документи, крім зазначених у статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Важливо наголосити, що адвокатські запити слід оформляти відповідно до Положення про ордер на надання правової допомоги та порядок ведення реєстру ордерів, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 36 від 17.12.2012 р., із змінами та доповненнями, з урахуванням рішення Ради адвокатів України № 162 від 04.08.2017 р.

2. При конкуренції норм Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Закону України «Про захист персональних даних», чи є в діяльності адвоката норми Закону України «Про захист персональних даних» при витребуванні копій медичних документів і інформації з обмеженим доступом, спеціальними?

Слід відзначити, що в Конституційному поданні щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 26 Закону України «Про Національну поліцію» ([URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/ccu/5_422.pdf](http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/ccu/5_422.pdf)) передбачено, що Закон України «Про захист персональних даних» є **законом, який встановлює загальні принципи та вимоги** до обробки персональних даних, а тому містить бланкетні норми. У той час як спеціальні закони мають детально з урахуванням принципів Закону України «Про захист персональних даних» встановлювати правила обробки персональних даних у відповідних сферах з урахуванням особливостей відносин, що регулюються, а також передбачити відповідні механізми захисту від свавільного обмеження права на особисте життя. Очевидно, що одним законом неможливо врегулювати особливості обробки персональних даних для всіх сфер діяльності як державних органів, так і суб'єктів приватного права.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні.

Отож, усі особливості діяльності адвокатів та правові межі такої, встановлено саме в спеціальному законі, тобто Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Відтак, при конкуренції норм Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Закону України «Про захист персональних даних», в діяльності адвоката при витребуванні копій медичних документів й інформації з обмеженим доступом **спеціальними нормами є норми Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».**

3. Чи є виключним для адвоката, якому неправомірно відмовили в наданні інформації з обмеженим доступом про його клієнта, такий спосіб захисту як звернення до ради адвокатів регіону, чи може він скористатись альтернативним способом захисту, а саме – звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини?

Відповідно до ч. 6 ст. 55 Конституції України, кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань. У цій же ст. 55 Основного Закону держави передбачено, що кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (ч. 3). Згідно з ч. 1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захист прав **кожного** на території України і в межах її юрисдикції на постійній основі здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, який у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, чинними міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Отож, звернення до ради адвокатів регіону не є виключним способом захисту прав для адвоката, якому неправомірно відмовили в наданні інформації з обмеженим доступом про його клієнта. Цей спосіб захисту є спеціальним, проте паралельно можуть використовуватись й інші способи захисту прав, що є загальними, зокрема і звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Підкреслимо, що, відповідно до ст. 18 Закону України «Про захист персональних даних», рішення про відстрочення або **відмову у доступі до персональних даних може бути оскаржено до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини** або суду. Крім того, слід пам'ятати, що суб'єкт персональних даних має право знати про джерела збирання, місцезнаходження своїх персональних даних, мету їх обробки, місцезнаходження або місце проживання (перебування) володільця чи розпорядника персональних даних або дати відповідне доручення щодо отримання цієї інформації уповноваженим ним особам, крім випадків, встановлених законом. Отож, клієнт може дати відповідне доручення щодо отримання персональних даних своєму адвокату.
